

Te bot of niet te bot?

Op Erfgoeddag neemt een gids u mee naar de wondere wereld van menselijke beenderen. De gids legt onder andere uit wat opgegraven botten zoal verraden. Of het skelet afkomstig is van een man of vrouw bijvoorbeeld, hoe groot en hoe oud de overledene was en waaraan hij of zij gestorven is...

De bezoeker kan in het museum dan zelf aan de slag met skeletten.

De archeologen van **pam** Velzeke worden regelmatig geconfronteerd met menselijke resten op archeologische sites. Beenderen of verbrande resten kunnen ons heel wat leren over de manier van begraven en het leven binnen de gemeenschap. Daarover gaat ook de tentoonstelling 'Uit zorg... voor de doden' die momenteel in het museum loopt. In onze gebieden was lijkverbranding de meest gangbare manier van begraven. Vanaf de laat Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen gaat men de mensen begraven. De kerstening van onze streken zorgt dan weer voor een 'verarming' van de graven. Christenen geven geen grafgiften mee aan de overledene, en het zijn net die grafgiften die ons toelaten om het graf te dateren. Het zijn de skeletten die ons heel wat leren over de mens zelf. Het afsluitende gedeelte van de tentoonstelling gaat dan ook dieper in op de geheimen die skeletten met zich meedragen.

Aan de hand van het bekken, het kaakbeen en de schedel kunnen we bepalen of het om een man of een vrouw gaat. Als we een grafveld vinden met alleen maar vrouwelijke skeletten, weten we dat er iets aan de hand was.

De leeftijd van de overledene is dan weer af te lezen aan het gebit en/of de gewrichtsuitenden. Bij kinderen is de verhouding melkgebit en het permanent gebit bepalend, maar ook de vergroeiingen van de gewrichtsuitenden. Bij volwassenen kijken we naar de graad van slijtage van de tanden en de rest van het skelet. Zo konden we voor het middeleeuws grafveld van Kruishoutem bepalen dat 25 % van de gemeenschap de volwassen leeftijd niet haalde omwille van een kindersterfte.

De meest voorkomende ziektebeelden die af te leiden zijn van een skelet zijn tandaandoeningen en zware beenbreuken die soms de dood als gevolg konden hebben.

Voor het berekenen van de lichaamslengte meten we de lengte van de langbeenderen en vermenigvuldigen die met een vooraf berekende factor. Het is dan ook een mythe dat de mensen vroeger veel kleiner waren dan vandaag.

Op erfgoeddag kan de bezoeker in pam zelf een skelet proberen terug samen te stellen.